

Forfatter Kristian Ottosen med råd til myndighetene:

Oppropet 23/6-97.

- Be jødene om unnskyldning

Myndigheter må be jødene om unnskyldning for norsk deltagelse i jødeutryddelsene, mener forfatter Kristian Ottosen, en av dem som kjenner norske jøders historie best.

GUNNAR MAGNUS

Han anbefaler også en romslig utbetaling til jødiske organisasjoner, som kan forlele pengene videre. Lederen for detsåkalte jødebo-utvalget, Oluf Skarpnes, har foreslått et beløp på 110 mill. kr., og Ottosen mener kompensasjonen minst må ligge på dette nivå.

Skarpnes-utvalget ble oppnevnt av Regjeringen for å kartlegge hva som skjedde med jødisk eiendom under krigen og i hvilken grad dette senere ble kompensert. Innstillingen skal i dag fremlegges for justisminister Gerd-Liv Valla. Det er kjent at utvalget leverer en delt innstilling, og at de jødiske representantene utgjør mindretallet. Bare utvalgsleder Skarpnes skal ha talfestet et forslag om økonomisk kompensasjon.

Norsk politi

Kristian Ottosen kan tro seg mest om de nordmenn som ble tatt til fange av nazistene og satt i konsentrasjonsleir under krigen. Han har skrevet utallige bøker om emnet og møtte i utvalget for å fortelle om arrestasjonene og utsendelsen av jødene. Der fremholdt han blant annet at norsk politi og lensmenn foresto arrestasjonene i november 1942 og overlot jødene til tyskerne, så de kunne deporteres.

Fordi nordmenn på denne måten bidro til folkemordet på jødene, mener Ottosen at norske myndigheter må komme med en uttalelse som beklager dette.

- Det må man klare å finne frem til, sier han.

Ottosen har hatt anledning til å se raskt gjennom både flertallets og mindretallets synspunkter.

- Jeg mener mindretallet har en bedre forståelse av det som er grunnelementet i den forferdelige tragedien.

Fakta

Kristian Ottosen (f.1921)

- Tidligere direktør i Studentsamskipnaden i Oslo.
- Tjenestegjorde i norsk-britisk etterretningstjeneste 1940-42 som motstandsmann i den illegale Theta Theta-gruppen i Bergen.
- Arrestert i juni 1942. Nacht und Nebel-fange i Tyskland fra 1942 til 1945.
- Særlig kjent for sitt arbeid med å beskrive og kartlegge norske fangers skjebne i Hitlers Tyskland.
- Har skrevet en rekke bøker, blant annet om deportasjonen av jøder fra Norge i boken «I slik en natt».
- Kommandør av St. Olavs Orden, kommandør av Den islandske Falkeorden, hedret med Lisl og Leo Eitinger-prisen og Amalie Laksovs Minnepris til Vern om Menneskerettighetene.

Det er ikke bare en erstatnings- eller kompensasjonssak.

Etter Ottosens syn ligger spørsmål om en offentlig unnskyldning innenfor mandatets tredje punkt, der det heter at utvalget kan behandle andre forhold av betydning for saken. Dette punktet er det viktigste, mener Ottosen.

Katastrofe

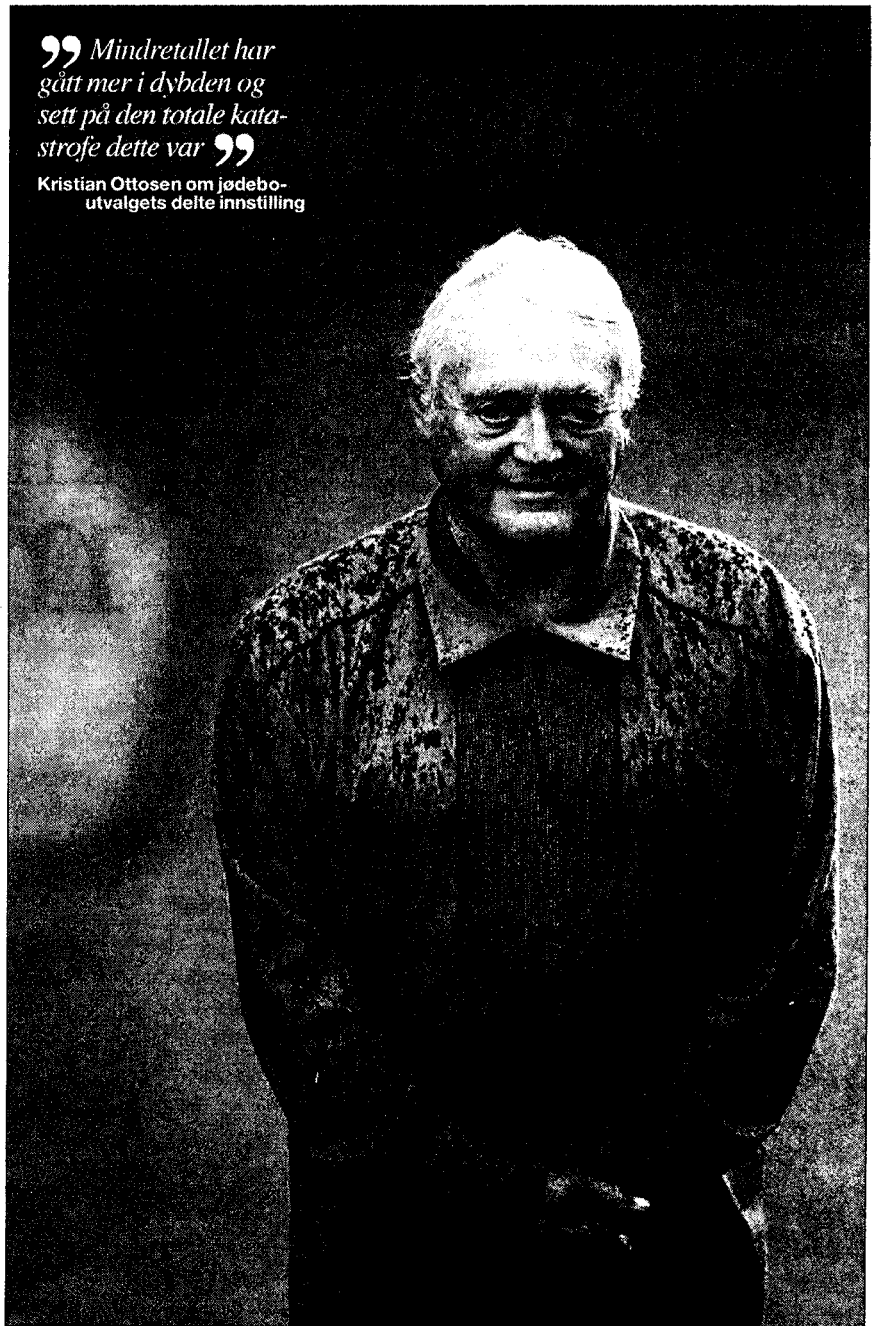
- Mindretallet har gått mer i dybden og sett på den totale katastrofe dette var. Mindretallet mener det var noe mer enn skader som følger av en krig: det var et fundamentalt angrep på en etnisk gruppe.

Når det gjelder spørsmålet om kompensasjon for tapt eiendom, sier Ottosen at det i dag er vanskelig å yte absolutt rettferdighet. Han mener myndighetene må komme med en «ikke ubetydelig» bevilgning - og overlate til de berørte parter å fordele denne.

På spørsmål om kompensasjonen bør være høyere

” Mindretallet har gått mer i dybden og sett på den totale katastrofe dette var ”

Kristian Ottosen om jødebo-utvalgets dette innstilling



INNENFOR MANDATET: Etter Kristian Ottosens syn ligger spørsmål om en offentlig unnskyldning innenfor jødebo-utvalgets mandat. Foto: MORTEN HVAL

enn de 110 mill. kr. som er foreslått av Skarpnes, svarer Ottosen at dette ikke er noen liten sum. Men han sier også at hvis mindretallets resonnementer blir fulgt til ytterste konsekvens, må beløpet bli høyere. Følgelig må det være snakk om minst 110 mill. kr.

- Flertallet tar utgangspunkt i de personlige tapene. Mindretallet kommer inn på at det var noe langt mer enn personlige tap - det var totaltap som gikk på virksomheter.

Ottosen minner også om at da tyskerne etter krigen utbetalte erstatning for

nordmenn som var drept i fangeleire, var det mange jøder som manglet livsarvinger.

- Da sendte det jødiske trossamfunn en henvendelse til Stortinget sosialkomité om kollektiv refundering. Det ble avvist, sier Ottosen.